

„Vojna je v svojih zadnjih vzrokih rezultat slabih strani človeka, ki se kopičijo v množično zločinstvo, more pa po svojih posledicah človeka izčistiti in ga pripraviti do kesanja, ki je neobhoden pogoj izboljšanja ne samo človeka, ampak vse človeške družbe.“

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Izhajajo vsak četrtek za prihodnjo nedeljo

Letna naročnina:
na posamezni naslov
30 Din, na skupni 24 Din,
za inozemstvo 72 Din,
z Marijinim L. 100 Din,
za Ameriko 3 dolare
Štev. položnice 11-806
Uredništvo v Lendavi
Uprava v Črensovcih

Pred odločitvijo

Pomladni vetrovi so ostreje zaveli, motike odmevajo v gorinah, rumene trobentice glasno oznanjajo prihod pomladi, dišeče vijolice o njem skrito govorijo, po poljih setve zelenijo. Le golo dreve še prezeba ob mrzlih sapah in nemu čaka, kdaj bo tudi zanj prišla pomlad z vidno močjo.

Letošnja pomlad pa kaže predvsem na poljih, ki so odvisna od človekove svobodne volje, da nas čakajo veliki dogodki. Da so ti dogodki morda že pred durmi. Nemški maršal Göring je mladini izjavil, da je Nemčija zopet pripravljena na „bliskovito vojno“, zlasti kar se tiče letalstva. Vrhovni šef angleškega generalnega štaba Ironside pa pravi, da je Nemčija že zamudila ugodno priliko; sedaj da so zavezniki na vse pripravljene. Podobno se je izrazil poveljnik angleško-francoske armade v Prednji Aziji general Weygand.

Predvsem pa kažejo na velike dogodke diplomatični razgledi. Vladna sprememba v Angliji je dala odločilno besedo ljudem, ki hočejo kmalu zmagati. Angleški ministrski predsednik je izjavil, da bodo zavezniki s svojimi vojnimi ladjami blokirali tudi nevtralne države, vsaj kar se tiče tistih predmetov, ki bi lahko koristili Nemčiji, ali pa nevtralne države popolnoma odrežejo od tujega izvoza, ako bi se branile odpovedati pomoč Nemčiji.

V naši državi izgleda, da je vprašanje samouprave Slovenije na dnevnem redu. S 1. aprilom je banovina Hrvatska dobila svoj lastni proračun in s tem je borba za njihovo samoupravo v glavnem zaključena. Slovenci smo Hrvatje pri tem vedno podpirali, zato je popolnoma razumljivo, da od njihove strani ne bo nobenega zadržka, da tudi Slovenija postane enakopraven del države.

Voditelj slovenskega naroda dr. Korošec je v svojem znamenitem govoru akademski mladini 7. marca v tej odločilni uri ponudil roko za sodelovanje plemeniti mladini tudi iz drugih taborov. Govori in piše se o „moralni mobilizaciji“, ki je še bolj važna kakor mobilizacija v navadnem pomenu besede. Predvsem duše morajo spoznati odločnost časa in biti pripravljene za trdo borbo. Seveda pri tem ne smemo zanemariti tudi telesnih priprav. Gotovo je pri tem velike važnosti, ali bomo razumeli, kako potrebno je delo za treznost, saj ravno alkohol toliko sil uniči ali jih vsaj nevarno uspava. Ravno tako pa so važne tudi telesne vaje same. Kako krasen vzgled je pri tem našemu slovenskemu narodu mali finski narod: 3.600.000 jih je, pa so se vendar dolge mesece uspešno borili proti 50 krat številčno močnejšim Sovjetom. Sport in telovadba sta tista činitelja, ki sta napravila Fince tako žilave, jeklene. Tudi Nemčija, Francija in Anglija kljub vojni skrbno gojijo sport: nemški smučarji so tudi letos tekmovali na naši skakalnici na Planici. Vsak sportnik ve, kako zelo nazaduje, ako sporta redno ne goji; kako se zopet težko izvini iz pride v stari tir. Zlasti v tem slučaju velja izrek, da „nazaduje, kdor ne napreduje“.

Tudi za kmečko mladino je sport nujno potreben, ker pri kmečkem delu samem mnoge mišice ne delujejo, kakor bi to bilo potrebno za harmonični razvoj telesa. Razen tega dá sport telesu še posebno gibčnost in okretnost, ki sta v borbi tako važni.

Pa tudi, če nas znamenja in slutnje varajo in še ne pridejo pričakovani dogodki, vendar moramo biti vedno pripravljene, vedno moramo delati za dostojni razvoj našega naroda v jugoslovanski državi.

Jugoslovanska ministra v Budimpešti

3. aprila sta prispela v Budimpešto naš kmetijski minister dr. Čubrilovič in minister brez portfelja dr. Konstantinovič. V njunem spremstvu je bil pomočnik kmetijskega ministra Cvijanovič in šef kabineta Aleksič. Jugoslovanskima ministroma je bil prirejen na železniški postaji svečan sprejem, pri katerem je bil navzoč madžarski kmetijski minister grof Mihael Teleky in druge ugledne osebnosti iz madžarskega političnega življenja. Ko je vlak zavozil na zahodno budimpeštansko postajo, je godba intonirala jugoslovansko himno. Postaja je bila okrašena z jugoslovanskimi zastavami in zelenjem. Na trgu pred postajo je

nepregledna množica toplo pozdravila jugoslovanska ministra. Ob 10.30 sta Čubrilovič in Konstantinovič položila venec na spomenik padlim vojakom. Ob spomeniku je bila častna četa, ki je izkazala čast. Ob 11.30 sta Čubrilovič in Konstantinovič obiskala zunanega ministra grofa Csakyja, nato pa predsednika madžarske vlade grofa Telekyja. Ob 13 je sprejel ministra dr. Čubriloviča regent Horthy. V avdijenci je Horthy izročil Čubriloviču največje madžarsko odlikovanje, namreč lento križa za zasluge.

Istočasno so bili v Budimpešti zastopniki Nemčije.

Strahovite povodnji v Vojvodini

Donava prebila železniški nasip Novi Sad - Sombor

Ogromne povodnji Donave in drugih rek v Banatu grozijo uničiti bogata mesta in vasi Vojvodine. Donava je ponoči prebrla železniški nasip na progi Novi Sad-Sombor, ter nepričakovano udrla v veliko predmestje Novega Sada, v Adamičevo naselje, ki šteje nad 2000 malih hiš.

V tem predmestju živi okoli 10 tisoč ljudi, največ mali ljudje, delavci, obrtniki, mali uradniki itd., ki so si tekom leta s težkimi žrtvami zgradili svoje domove. Nepričakovano je udrla v ulice in hiše deroča voda, ki si je napravila pot skozi poškodovani železniški nasip in rušila vse pred seboj. Ljudje so v prvem strahu pobrali, kar je bilo pri roki, tako dele pohištva, obleke, perutnino, živino in vse vlekli s seboj ter zbežali proti središču mesta. V tem trenutku je Novi Sad sredl noč nepričakovano oživel. Vojaki, mornarji, reflektorji, čolni in na tisoče ljudi, vse je drlo proti železniški progi Novi Sad-Subotica, da pomaga in rešuje, kar se rešiti da.

Vojaki, posebno rečna mornarica, so požrtvovalno čolnarili po deroči vodi skozi ulice ter s pomočjo reflektorjev iskali po hišah, do pasu v vodi, ljudi, ki niso mogli v pravem času zbežati. Prebivalci, ki jih je mobilizirala oblast, so bili poslani na železniški nasip na progi Novi Sad-Subotica. Poklicani so bili tudi vojaki pionirji iz Šabca, da pri reševanju pomagajo. Do tega nasipa je namreč udrla voda in je bil ta nasip edina obramba Novega Sada pred ogromno naraslo Donavo.

Na tisoče delavcev, članov raznih organizacij in visokošolci so pomagali pri tem delu. Vse predmestje mesta in Adamičevo naselje je namreč bilo 1 do 2 metra globoko pod vodo. Voda je doslej porušila nad 800 hiš. Vsak čas se je slišalo grozno pokanje,

ko so se rušile hiše. Skoraj 10.000 prebivalcev tega kraja je ostalo brez strehe.

Banska uprava v Novem Sadu je izdala uredbno, da se ukne do nadaljnjega pouk na vseh šolah. Šolska in druga javna poslopja so se začasno odstopila poplavljenecem. Na kolodvoru so prazne vagone odstopili poplavljenecem, ker v mestu ni bilo dovolj prostora. Med poplavljenecem je veliko ljudi in otrok zbolelo na gripi, ker so se v vodi prehladili. Bolnišnica v Novem Sadu je bila polna teh revežev, celo v hotelske sobe so jih morali pošiljati, ker bolnišnica ni imela dovolj prostora.

Vsi vlaki, ki vozijo v Novi Sad proti severu, to je v Subotico, Sombor, Petrovgrad, Sento, so bili začasno ukinjeni. Promet za Madžarsko se je vršil samo na progi proti Vinkovcem.

Zaradi predora nasipa je Donava poplavlila v Novem Sadu tovorni kolodvor, kurlnico in železniško delavnico. Železničarji so z veliko požrtvovalnostjo pripravili material pred deročo vodo in ga pravočasno umaknili na varna mesta. Samo težke lokomotive, ki so bile v popravilu, so gledale iz vode. Poplavljenec je bilo tudi vojaško letališče in poslopje okoli njega, ki so ga pravočasno izpraznili.

Tudi Smederevo je bilo poplavljeno

Del poplavljenecem se je izselil v prazne železniške vozove, katerih kolesa so bila v vodi. V okolici Smedereva je visoko stanje Donave napravilo po poljih zelo veliko škodo. Pričakuje se, da voda še teden dni ne bo veliko upadla, da bi se moglo ponovno obdelati polja in vrtove.

Predsednik vlade dr. Cvetkovič, minister vojske general Nedič in minister dr. Krek so obiskali poplavljenecem kraje.

Okrog zemljevida o „Srečnejši Evropi“

Nemški tisk razlaga, kako mislijo razdeliti Nemčijo

Francosko zunanje ministrstvo je objavilo tole sporočilo: Razburjenje, ki se je pojavilo v gotovih inozemskih listih zaradi začrtanih mej na zemljevidu Evrope, ki je visel v kabinetu bivšega finančnega ministra in sedanjega predsednika vlade Reynauda ob priliki njegovega sestanka z Wellesom, je brez osnove. Na tem zemljevidu so bile začrtane meje evropskih držav pred nekoliko leti pred nemškimi napadi. Zemljevid je bil slikan zato, ker je fotograf iskal za sliko ozadje.

Nemški listi so prinesli na prvi strani sliko tega zemljevida, kakor jo je objavila francoska revija „L'Illustration“. Pred zemljevidom se-

dita Paul Reynaud in Sumner Welles v razgovoru. Ta zemljevid, ki naj predstavlja novo Evropo, je objavljen v nemškem tisku v povečavi. Nemški listi naglašajo, da je ta zemljevid odkril načrte zapadnih velesil, ki so hotele Sumnerja Wellesa pridobiti za nje.

„Völkischer Beobachter“ pravi: Vzhodna francoska meja naj bi bil Ren. Nemško ozemlje naj bi še čez reko Odro pripadlo skupno z novim ozemljem Sovjetske Rusije novi Poljski. Nemčija, kateri bi bila odvzeta ta ozemlja, naj bi se razdelila na tri države, na Prusko, Bavarsko, ki naj bi bila okrnjena za gotove dele, ki naj bi pripadli Češkoslovaški ter Habsburška Avstrija, ki bi istotako

Nemčija zasedla

Dansko in Norveško

V torek 9. aprila zjutraj so se močne nemške čete vseh vrst izkrcale v danskih in norveških lukah.

(Podrobneje na 3. strani)

dobila gotove bavarske pokrajine severne Italije.

Nova Češkoslovaška naj ne bi dobila samo Slovaške, temveč tudi gotove dele Saške in Bavarske ter del Madžarske. Madžarski bi se odvezle gotove pokrajine, ki naj bi jih dobila Romunija.

Italija bi poleg severovzhodnih pokrajin, ki bi bile priključene Avstriji, izgubila tudi južne pokrajine vzhodne dela.

Nizozemska in Belgija naj bi postali skupna država, ki naj bi imela isto vlogo kot Poljska, Češkoslovaška in Habsburška Avstrija.

List dodaje, da ta metodična neumnost ureditve nove Evrope ne bi izzvala nobene pozornosti, če ne bi ta zemljevid odkrival namenov uradne Francije. Politika Reynauda, ki vodi vojno s tem namenom, bi pomenila novo nasilje nad Evropo. Toda novi Evropi bodo dale končno obliko mlade napredne sile, ki so edino sposobne.

„Bela knjiga“ poljske vlade

Poljska vlada v Franciji je izdala svojo „Belo knjigo“, v kateri je objavila številne diplomatične listine, pisma poslanikov, zapisnike razgovorov med diplomati, spomenice, brzojave in podobno, ki se nanašajo na zgodovino poljsko-nemških in poljsko-sovjetskih odnošajev od leta 1933 dalje do izbruha sedanje vojne.

„Bela knjiga“ je razdeljena v dve veliki poglavji, od katerih prvo obravnava poljsko-nemške, drugo pa poljsko-sovjetske odnošaje. Vsako poglavje je razdeljeno po letih od leta 1933 dalje pa do leta 1939, ko je Poljska podlegla v vojni z Nemčijo. Prvič beremo v tej knjigi, kateri so bili pravi razlogi, zakaj je bil Litvinov preganjen iz komisarijata za zunanje zadeve in zakaj je prišel na njegovo mesto Molotov, zakaj je spomladi 1939 sovjetski podkomisar za zunanje zadeve Potjomkin moral napraviti potovanje v Turčijo, čemu se je ustavljal v Bolgariji.

Posebna angleška trgovinska družba za trgovino z jugovzhodom

4. aprila je bila ustanovljena nova delniška družba pod imenom „English Trade Company“, katere izključna naloga bo, da se bavi s trgovino z balkanskimi državami, to je z Jugoslavijo, Romunijo, Grčijo, Bolgarijo in Turčijo. Ta delniška družba bo tem državam oskrbovala vse potrebne proizvode, ki jih potrebujejo, a bo tudi nakupovala vse proizvode, ki jih Anglija hoče spraviti v kraj, predno bi jih mogla doseči Nemčija. Na merodajnih mestih Cityja pravijo, da ta družba ni sad sedanje vojne in angleške blokade proti Nemčiji, marveč, da je namenjena kot stalna ustanova. Razpolagala bo z velikimi denarnimi sredstvi, ki bodo stalna na razpolago vsem trgovskim podjetjem, ki trgujejo z jugovzhodno Evropo. Prvi kapital je dala na razpolago vlada.

Nedela

po vüzmi tretja

Šče malo i me nete več vidili i pali malo, i te me vidili, ar idem k Oči. Te so nešteri njegovu vučeniki eden drugomu veleli; „Ka je to, ka nam pravi: „Še malo, i me nete vidili i pali malo, pa me bote vidili“; i: „idem k Oči“? Pravili so zato: „Ka je to, ka pravi: malo? Ne vemo, ka guči“. Jezus je spoznao, da so ga šteli pitati, i je pravo: Od toga zvedavlete med seboj, ka sam pravo: „Še malo i me nete vidili i pali malo i me bote vidili? Zaistino, zaistino povem vam: skuzili te se i jokali, svet de se pa veselio. Vi te se žalostili, ali vaša žalost se spremeni v radost. Žena, kda rodi, je žalostna, ar je prišla njena vöra. Kda pa porodi dete, ne misli več na bridkost, od veselja, da je človek rojen na svet. Tudi vi zdaj žalujete, ali znova vas bom vido i veselilo se bo vaše srce i vašega veselja vam nišče ne vzeme od vas. (Jan. 16, 16—23)

Jezus je s svojimi vučenci ne postopao kak kakši gospodar s svojimi služabniki, nego kak oča s svojov decov, kak prijateo s prijatelom. Tudi gda jim je morao napovedivati kaj žalostnoga, je to včino na lübenziv način. O tem nam svedoči dnešnji evangelij. Bilo je tisti veliki četrtak pri zadnjoj večerji. Gospod je naprej znao, da ide v smrt i trpljenje, da bo ostavo svoje vučence same na sveti. To bridko ločitev omili z rečmi: še malo.

„Še malo, pa me ne bote več vidili i še malo, pa me bote znova vidili“.

Obzirne so te reči za vučence, za nas vse pa tako pomenlive. „Še malo“ — to je zakon narave, ki vala za vse stvari, ki so pod suncom.

Vsaka stvar trpi malo časa. Še malo i mladost mine; še malo i naše življenje je dokončano. Naj bo lübenzen kakšte velika, samo še malo i smrt jo raztrga. Naj bo to veselje i žalost kakšte velika, še malo i že mine. Vse se v kratkem spremeni.

Veselje i žalost se na sveti zmerom preminjavleta. Isto spremembo gledamo celo v naravi. Če bi zmerom 'deževalo ali bi zmerom sunce sijalo, bi tudi zemla ne mogla obstati. Zato pa ravno ta zavest, da niedna žalost večno ne traja, nas tolaži.

Če si po nedužnom preganjani i zaničevani, potolaži se, tvoja žalost se bo spremenila v veselje. Če si v siromaštvi i trpiš lakoto, tudi to bo minilo i znova boš od Boga blagosloven. Če si betežen, ne zdvajaj, tudi bolezen ne bo večno trpela kakor tudi lakota, bojna i druge nadloge ne.

Jezus tolaži svoje učence z ozirrom na svojo bližnjo smrt: „Idem k Oči“. To vala tudi od naše smrti. Tudi mi te idemo k svojimi nebeskomi Oči. Što ne bi želo priti k Oči? Ali ne bomo tam najšli vse tiste, štere smo na zemli lübili pa jih s smrtjov zgubili?

„Na svidenje v večnosti“, to je naše vüpanje, naša tolažba. Ob ločitvi starišov od dece, moža od žene, prijatelja od prijajela, je ta misel najmočnejša: za par let se znova vidimo! Pri našem sküpnom nebeskom Oči ostanemo za večno.

Razgled po katoličanskem sveti.

Vatikan. Ob priliki prve obletnice kronanja pape Pija XII. so izdani prvi penezi i prve znamke z njegovo sliko. Načrte sta izdelala dva profesora.

Združene države Amerike. V mestu Cincinnati je sedem katoliških bolnic, v šterih se največ zdravijo siromaki, ki ne morejo za zdravljenje plačati. Lani je bilo izdano za zdravljenje teh siromakov 50 milijonov dinarov. Zdravilo se je 32.198 ljudi i to 15.387 katoličanov i 16.811 protestantov.

Oče bengalskih misijonov. V Ljubljano je prišel meseca marca o. Pavel Mesarič, ki je bil prvi jugoslovanski misijonar v Bengaliji. Kot bogoslovec v Belgiji je pisal svojemu

Okrožnica papeža Pija XII.

„Summi Pontificatus“.

Vzvišena pravica in poslanstvo države je torej, da podpira in uravnava zasebno in posamezno delavnost v narodnem življeju, da vse skladno usmerja v splošno blaginjo; tej pa ne morejo odločati svojevoljni pojmi, tudi se konec koncev ne more meriti po materialnem uspehu družbe, amak po skladnem razvoju in naravni izpolnitvi človeka, kateremu je Stvarnik družbo namenil kot sredstvo.

Gledati državo kot smoter in namen, kateremu se mora vse podrediti in mu služiti, pa je resnični i trajni blaginji narodov le v škodo. Do tega pa pride, bodisi da država dobi tako neomejeno oblast na zahtevo naroda, rodu, ali družabnega razreda, bodisi da si jo država samá prilasti kot neodvisen gospodar, ne da bi ji jo kdo izročil.

Če pa država sama prevzame in si prisvoji zasebne pobude, morejo te, v kvar tudi javni blaginji, utrpjeti škodo, ker jih kot takšne vodijo zapletena i mnogovrstna notranja pravila, ki jim omogočajo dosego lastnih namenov. Tako jih namreč država iztrga iz njih naravnega področja, kjer zasebniki nosijo odgovornost na nje.

Tudi družina, prva i bistvena celica družbe, je po tem pojmovanju v nevarnosti, da bi jo gledali le pod vidikom narodne moči in da se pozabi, da je človek i družina po naravi pred državo in da je Stvarnik obema dal sredstva i pravice in jima določil njuno poslanstvo, primerno njunim naravnim potrebam.

Tudi vzgoja novega rodu po teh nazorih ne more voditi k uravnovešenemu, skladnemu razvoju telesnih i duševnih sil, ampak k enostranskemu oblikovanju tistih civilnih čednosti, ki so po splošni sodbi potrebne za dosego javnih uspehov; tiste čednosti pa,

ki dajo družbi dih plemenitosti, medsebojnega spoštovanja i človekljubja, bi ostale zanemarjene, češ, da zatirajo polet mladine.

V pretresljivi jasnosti nam stopajo pred oči nevarnosti, ki se jih bojimo, da bodo prišle nad ta in prihodnji rod zaradi preziranja, zmanjševanja i postopnega okrnjevanja pravic družine. Zato hočemo biti zvest branitelj teh pravic, v polni zavesti, da nam to dolžnost nalaga Naša apostolska služba. Nihče stisk našega časa, bodisi zunanjih bodisi notranjih, materialnih ali duhovnih z vsemi neštetimi udarci tako bridko ne čuti kot majhna i vzvišena celica družine. Tega trdega življenja, krutega bremena revščine, rastočega pomanjkanja i vsakdanjega utrgovanja, kakršnega ni okušala nobena doba pred nami, kateremu pa niti ni mogoče uvideti pravega razloga i stvarne potrebe, v resnici ni mogoče več prenašati brez poguma, z eno besedo, brez občudovanja vrednega junaštva. Kdor ima kot dušni pastir priliko gledati v duše, pozna tihe solze mater in topo žalost tolikih očetov, neštete bridkosti, o katerih ne govori i ne more govoriti nobena statistika, in z zaskrbljenim obrazom vidi, kako se to trpljenje kopiči čimdalje bolj, in čuti, da uničevalne i razdiralne sile preže v ozadju i čakajo, da izrabijo to trpljenje v svoje temne namene. Nihče, ki gleda z odprtimi očmi, ne more v takih izrednih razmerah, ki danes vladajo po svetu, državi odrekati primeroma širših, izjemnih pravic, da bi mogla narodu priskočiti na pomoč. Toda od Boga postavljeni moralni red tudi v takih okoliščinah zahteva, da se toliko bolj resno i vestno i pod vidikom občje blaginje premotri vprašanje dovoljenosti i stvarne upravičenosti takih izrednih ukrepov. (Dalje.)

Golob na papeževem baldahinu

V sredo 3. aprila je imel papež Pij XII. ob sprejemu več sto novih zakonskih parov enega svojih najlepših govorov ob teh prilikah.

Sv. oče je spomnil mlade zakonke na pesem pomladi, ki se zdaj razlega po vsem svetu. Povratek spomladi nas spominja na to, da božja dela nikoli ne umro: ni zime, kateri bi ne sledila pomlad i vsaka smrt v naravi ni drugega, kakor predigra vstajenja. To naj tudi v zakoncih utrjuje vero v Boga i v božjo previdnost, ki vse prav in lepo ureja, čeprav se nam katerikrat ne zdi tako. Tej veri se pridružuje upanje, ki pravi, da se življenje nadaljuje i da je vedno bolje i bolje, če sodelujemo z božjo in po božji volji, da bi se uresničili njegovi nameni na zemlji. Poročiti se — tako hoče Bog — pomeni zgraditi si gnezdece, kakor si jih gradijo sedaj vse božje stvari na zemlji. Tudi zakonci si morajo zgraditi družino, v kateri ne bodo živeli več samo zase, ampak tudi za potomstvo i to ni mogoče drugače, kakor če imamo veliko veselja i upanja ter zaupanja. Ves napredek sloni na tem in tudi zakonci se morajo žrtvovati za svoje otroke zaradi človeštva, ki naj čimbolj napreduje v vsem dobrem i lepem. Nesrečni zakonci, pa tudi krivi, ki v nasprotju s Stvarnikovo postavo

nočejo družine! Zakaj njihovo življenje, zaprto v svoj lastni kratki potek, je brez upanja ena sama sebičnost v dveh. Spomlad pa nas uči tudi ljubezen i sicer tiste, ki se sama vso daruje, kakor pravi angeljski učenik. Ekspanzivna sila te ljubezni je tolika, da ne dopušča nobenih mej. Prav taka mora biti ljubezen med zakonci, ki darujejo sebe drug drugemu po podobi božje ljubezni, ki se je vsa darovala stvarstvu. Ta ljubezen je plemenita i ne išče lastne koristi ter ne pozna nobenega pridržka, nobene ločitve i nobene odpovedi. Premagati pa more vse preizkušnje, viharje i izkušnjave le, če postane nadnaravna stvarnost v svestvu, ki predstavlja neločljivo vez med Kristusom i Cerkvijo. — Za časa sprejema se je zgodilo sledeče: Ko je sv. Oče prišel v dvorano i sedel na svoj prestol, je priletel notri golob i se ustavil na vrhu baldahina nad papežem. Golob je tam ostal ves čas i šele po končani slovesnosti zletel iz dvorane. — Golob je pri vseh narodih znamenje mira.

† Kardinal Verdier

V torek 9. aprila je umrl pariški kardinal Verdier, svetoznan radi prek 100 novih cerkva, ki jih je zgradil v pariškem predmestju. Lansko jesen bi predsedoval večernicam naših izseljencev, ako mu tega ne bi preprečila vojna. — Molimo zanj!

vor, v katerem je razpravljao o velikih nalogah, ki jih ima v sedanjih težkih časih rešiti francoski narod. Razložil je tudi svoj program, v čigar okviru naj bi se te naloge izvršile. Svoj važen i zanimiv govor je končal s temi besedami: „Moje dolžnosti so večje, kakor moje sile. Upam pa, da mi bo dal Bog dovolj moči, da jih bom mogel izpolniti.“ Belgijski list „La libre Belgique“, ki o tem poroča, dostavlja to pripombo: „Od Mac-Mahona (maršala i predsednika francoske republike, od l. 1873—1879.) se je zdaj zgodilo prvokrat, da je kaka visoka službena oseba 3. republike javno zgovorila ime božje.“

Naši stiki

z drugimi državami

Z Madžarsko

Jugoslovansko-madžarska revija. V Budimpešti je začela izhajati v srbsko-hrvatskem jeziku (večinoma v latinici) nova revija, ki ima nalogo, povezati madžarsko-jugoslovansko sodelovanje na kulturnih poljih. Izhajala bo vsak tretji mesec v Budimpešti in v Beogradu. Pobuda je prišla od madžarske strani ter so prispevke tudi napisali samo Madžari. Jugoslovanski minister-poslanik S. Rašić z uvodnim pismom lepo pozdravlja začetek izdavanja revije, katere uvodni članek je napisal madžarski poslanik v Beogradu baron Bakach Bessenyei György: Na pot jugoslovansko-madžarskega zblizanja. L. Nemeth piše o mostu na Dravi, ki naj simbolno veže dve kulturi in ki naj pokaže težave pri književnem i znanstvenem proučavanju obeh kultur, kar naj se sedaj olajša. Dr. D. Mate pa javlja jugoslovanskim bralcem imena dvanajstih pisateljev iz jugoslovanske književnosti, ki bodo izšli pri madžarski založbi v prevodu. Izmed Slovencev je zastopan Cankar ter morda še kdo, kajti vrsta še ni zaključena. V tem odboru je tudi naš rojak s Cankove dr. A. Pavel. Od jugoslovanskih sotrudnikov je samo dr. S. Stefanovič s VI. spevom madžarskega Fausta, Madacheve „Trigedije človeka“, ki jo zdaj nanovo prevaja i pripravlja za beograjsko gledališče. Prav ob tej priliki naj omenjamo, da je tudi založba Ljudskih odrov v Ljubljani razpisala prednoročbo na to klasično delo v prevodu prof. V. Novaka, našega rojaka iz Beltincev ter dr. T. Debeljaka, s katerim bi tudi Slovenci od svoje strani radi pripomogli k trdnjšim kulturnim zvezam med obema narodomajin kulturama.

Uspeh dr. Vidmarja v Budimpešti. V Budimpešti so imeli zanimiv šahovski turnir šestih svetovnih mojstrov ob 70 letnici madžarskega šahovskega vele mojstra Marozsia. Na tem turnirju sta bila glavna favorita dr. Maks Euve i pa dr. inž. Milan Vidmar. Prvo nagrado na turnirju je dobil dr. Euve s štirim točkami i pol, drugo pa dr. Vidmar s tremi točkami i pol. Tretjo nagrado je prejel madžarski mojster Barcza.

Z Nemčijo

Premiera jugoslovanske drame v Nemčiji. V okviru kulturne izmenjave med Nemčijo i Jugoslavijo so izvajali v nemškem nacioalnem gledališču v Weimarju premiero drame jugoslovanskega hrvatskega pisatelja Milana Begoviča „Srca v burji“. Gledališče je bilo natrpano i uspeh popoln. Med prisotnimi je bil okrožni vodja i namestnik za Turingijo Frltz Baukel z ostalimi predstavniki državnih i stranknih ustanov ter kulturnega življenja Nemčije.

Razstava nemške knjige v Zagrebu. 6. aprila je bila slovesno odprta razstava nemške knjige. Razstavljenih je 3500 knjig i originalnih dokumentov, med njimi unikati (le en izvod) naše knjige, tiskane v Nemčiji. Tej slovesnosti so prisostvovali zastopniki vsega hrvatskega javnega i kulturnega življenja z banom dr. Šubašičem na čelu. Najprej je nemški generalni konzul dr. Freundt pozdravil vse navzoče, za njim pa je predaval vseučiliški profesor iz Heidelberga dr. Schradek o nemški umetnosti. Za njim je govoril predsednik društva pisateljev Nemčije inž. Stipedič. Ban banovine Hrvatske dr. Šubašič je za tem odprl razstavo.

Z Italijo

Italijanska opera je 5. aprila nastopila v Beogradu.

Zavod za italijansko kulturo so 9. aprila v Ljubljani slovesno odprli. Zavod ima prostore na Napoleonomem trgu štev. 6. Od naše strani so se slovesnosti udeležili zastopnik i oblasti z banom g. dr. Natlačnem na čelu i številni zastopniki naših kulturnih ustanov i tiska.

Ukrajinski list na Hrvatskem. V Brčkem je začel izhajati trimesečnik „Dunka“, ki je glasilo Ukrajincev v banovini Hrvatski. List bo urejal v ukrajinskem jeziku g. N. Bučko.

Banov. ceste prevzela država

Država je prevzela v svojo oskrbo dve najdaljši i najbolj prometni banovinski cesti na severni meji i sicer Maribor—drž. meja ter cesta Kožaki pri Mariboru—Sv. Lenart—Sv. Benedikt—Gor. Radgona—Petanjci—petanjski most—Tišina—Sobota—Mačkovci—Otovc—drž. meja.

Vojna in politika

Zadnje dni marca so na zahodni fronti bili veliki boji v zraku; po nemških poročilih je bilo sestreljeno 12 francoskih lovskih letal.

Angleški poslaniki so prinesli s seboj natančne številke o blagu, ki ga balkanske države pošiljajo Nemčiji po suhozemski poti. Angleška vlada bo te številke proučila in na podlagi teh storila nekatere določene korake glede pomorske trgovine balkanskih držav.

Po uradnih podatkih je izvoz iz Amerike v Nizozemsko v prvih vojnih mesecih do 1. februarja 1940 zrastle za 50,3% v primeru z izvozom v istih mesecih lanskega leta. Izvoz v Dansko je narastel za 29,2%, izvoz na Švedsko za 66,8%, izvoz v Norveško za celih 144,2%, v Sovjetsko Rusijo za 118,2%, v Italijo za 76,7%, izvoz v Bolgarijo za 18,8%. V mesecih od februarja dalje je dejansko samo izvoz v Sovjetijo nekoliko nazadoval, med tem ko je v druge nevtralne države le naraščal. Kam je šlo vso to blago? Gotovo v Nemčijo, pišejo Angleži in dodajajo, da ni čudno, če so zahodne velesile sklenile, da bodo temu uvozu po ovinkih v Nemčijo, napravile konec s primernimi ukrepi proti nevtralnim državam.

Jugoslovanska ladja odvedena na Malto. 6. aprila je bila jugoslovanska trgovska ladja „Dubac“ (2000 ton) zadržana od angleških vojnih ladij in odpeljana na Malto, kjer bodo pregledali njen tovor.

Finska prosi za pomoč — Zvezo narodov. Društva narodov je sprejelo od finske vlade prošnjo za pomoč. V njej navaja finska vlada, da je bilo 550.000 oseb pregnanih iz svojih domov in bodo preseljeni. Od tega je 55% otrok in 30% žena. Zaradi bombardiranja je bilo podrtih 4500 hiš tako, da je okoli 50.000 ljudi ostalo brez strehe. Veliko število Fincev je padlo v vojni. Ceni se, da znaša število padlih 15.000, število ranjenih pa je večje od 40.000.

Poljska v Franciji. Na seji kabineta poljske vlade v Angersu so sporočili dve važni stvari. Najprej so prebrali pismo Sumner Wellesa, ki ga je poslal generalu Sikorskemu in generalu Zaleskemu. V tem pismu je poudaril važnost razgovorov, ki jih je imel z njima in izrazil občudovanje velikemu poljskemu narodu. V drugem delu se je pa je bilo sporočeno, da je na šesti seji zavezniškega vrhovnega vojnega sveta potrjena pogodba, sklenjena med Poljsko in zavezniki, po kateri se je poljska vlada obvezala, da ne bo sklepala nobenega posebnega miru z Nemčijo.

Vedno več sovjetskih čet na Estonskem. Sovjetska Rusija pošilja na Estonsko veliko število čet. Že dva tedna neprestano prihajajo sovjetske čete na estonska tla in zasedajo postojanke, ki jih je Estonska Sovjetiji prepustila v znanih „nenapadnih pogodbah“ v novembu preteklega leta. Sovjeti so dali estonski vladi nalog, naj pomorsko luko Baltiški port izprazni do dne 4. aprila, da jo zasedejo sovjetske čete. Prvotno je bilo sklenjeno, da imajo Estonci čas do 1. majnika, toda „nove okoliščine v mednarodnem položaju“ so sovjetski generalni štab prisilile, da te postojanke, kakor tudi otoke Dago in Osel zasedejo takoj. Sovjeti imajo že danes še enkrat več vojaštva na Estonskem, kakor je bilo sklenjeno v estonsko-sovjetski pogodbi.

Da se ne bi nemški premogovni vagoni vračali prazni iz Italije... 28 nemških trgovskih ladij, je blokada zaprla v Jadransko morje, v Dubrovniku, kjer so že ali še bodo natovorile bauksit in odlični Portland-cement ter ga prepeljale v Trst, odkoder bi tovor šel dalje v Nemčijo po železnici. Nemčija in Italija sta baje prišli do naslednjega sporazuma. Tisti vagoni, ki sedaj po suhem prevažajo nemški premog v Italijo, bi se ne vračali po isti poti nazaj, marveč bi bili poslani v Trst, kjer bi natovorili bauksit in cement ter se natovorjeni vrnili spet v Nemčijo po drugi progi. S tem sta Nemčija in Italija dosegli, da edini dve progi, ki ju vežeta, in ki sta polno zasedeni s tovorjenjem premoga, razbremenjeni, ker se po njih ne bodo vračali prazni vagoni.

Ukrepi za preprečitev uvoza v Nemčijo bi bili naslednji: 1. Nakupovanje lurških zalog kromove rude; 2. naročilo velikih množin petroleja in njegovih derivatov v Romuniji; 3. Španija se vključi v blok funt - šterlinga in so že storjeni ukrepi, da se prepreči reeksport iz Španije v Nemčijo; 4. celotna norveška proizvodnja kito-vega olja in masti je odkupljena in preprečen Nemčiji nakup potrebne masti in olja za orožje in municijo. Kot nadaljnje ukrepe prinaša list nakup soje, koruze in drugih proizvodov v državah srednje in jugovzhodne Evrope, da se na ta način odvzame Nemčiji še zadnja možnost za pridobivanje masti.

Glasi iz Slovenske Krajine

Sóбота. V našem srezu smo letos pokadili za 5.391.000 din. — Pristopajte k Osrednji kmetijski zadrugi zlasti delavci, ki odhajate v tujino, ker bo zadruga tudi skrbela, da se vaš položaj doma izboljša. — Za kapelico v Martinišču se je nabralo na gostovanju Emike Cigut in Franca Varga v Gradišči 83 din; na gostovanju Meolic Mariške in Bejek Antona v Soboti pa se je nabralo 145 50 din. Vsem darovnikom naš iskreni Bog plati! Dosegamo je nabranoga za novo kapelico blizu 35.000 din. Za te peneze smo že naročili nekaj cigla. Potrebna je pa ešče precj velka šuma prle kak bomo mogli začniti z zidanjem. Zato se pa vsem dobrim in radodarnim ljudem toplo priporočamo in prosimo, ka se naz spomnijo s svojimi darovi. S tov prošnov se obračamo tudi na vse tiste, ki so v tujini in je prosimo či si morejo kaj pritrpati pri težko zasluženom penezi in nam kaj pomagati. Mi jim pa obljublamo svojo pomoč s sv. mešami in z molitvami. — Vodstvo Martinišča se prav lepo zahvali g. Benki industrijalci, ki nam je kak vsakše leto, tak tudi letos poslal razne mesne izdelke v vrednosti okrog 2000 din. Ravnotak se prav lepo zahvalimo Kmečkoj posojilnici v Soboti, ki nam je darovala 1000 din in Kreditnoj banki v Soboti, ki nam je darovala 500 din. Tudi teva dva zavoda se nas vsakše leto spomnita in nam pošleta svoj dar. Bog plati! — Dozdaj je bilo v soboško bolnišnico pripeljanih 20 oseb, ki so zbolele za meningitisom. V mnogih slučajih so bila to lažja obolenja in bolniki so ob skrbni negi kmalu ozdravili in odšli domov. Pri nekaterih pa so nastale komplikacije še v zvezi z drugimi boleznimi in 5 bolnikov je podleglo bolezni. Med umrlimi sta bila dva otroka v starosti komaj enega leta, en deček in ena deklica v starosti 12 let in en sezonski delavec iz Pečarovcev, star 21 let. Zdaj so v bolnišnici samo še 4 bolniki, med njimi ena ženska stara 35 let, druga pa 22 let, ostali pa so ozdravljeni odšli iz bolnišnice.

Lendava. V soboto 6. aprila se je poslovil od nas krojač g. Puhar Alojz; mnogo ljudi mu je s solzami voščilo srečno pot, bil je namreč zelo priljubljen kot dober obrtnik. Preselil se je v Sobotu. — V nedeljo 7. aprila je na našem sportnem igrišču bila tekma med S. K. Lendava in S. K. Drava iz Ptujja, zmagala je „Lendava“ z 4:0. — Mnogi poslušavci radi imamo „prijetnost“, da nas večkrat med dnevom ob poslušanju, zlasti novic ljubljanske postaje, ustavi neznosno prasketanje v aparatu. Zdi se, da to prihaja od gotovih nebločanih aparatov (menda aparatov za masažo). Prepričani smo, da je in bo pristojna oblast storila vse potrebno, da bomo teh spremnih nezaželjenih valov čimprej popolnoma rešeni. — V našem srezu smo letos pokadili cigaret in tobaka za 2.109.000 Din.

Bükovnica. To nedelo obhajamo obletnico, kak smo agrarni interesi bili prisiljeni dvakrat plačati agrarno zakupnino za leta 1931/32 in 33 za kat. obč. Žitkovci v zneski 1.183 Din 17 par (14. aprila 1934 poslano na srez). — Prepričani smo, da oblast vse napravi, da se nam krivica popravi.

Išče se hlapec; službo bi nastopil takoj; plača zelo dobra; pojasnila daje uredništvo.

Zadnje vesti

Vzdolž cele norveške obale se vrsijo srdite bitke med nemškimi in zavezniškimi silami. Po nekaterih poročilih je bila potopljena ogromna nemška ladja „Bremen“ s 1.300 ljudmi vred. Baje je dobila ultimatum od Nemčije tudi Švedska. Veliko vznemirjenje vlada na Nizozemskem in v Belgiji: obe vladi sta v stalni zvezi.

Zasedba Danske in Norveške je nemški odgovor zaveznikom, ki so prejšnji dan položili mine v norveških vodah.

Ka pravite od profesora, ki se za svoje ravnanje zvün šole opravičuje pred dijaki s tem, ka je on profesor samo v šoli, zvün šole je pa samo gospod kak sakši drügl. On se prej ne briga za to, ka delajo njegvi dljaki zvün šole i zato naj se tudi dijaki ne brigajo za njega. Državo bi menje koštalo i dljaki bi gvüšno tudi več haska mell, či bi mesto takšega profesora dal v razred gramofon, šteri bi dljakom razlagao. Po našem mišljenji bi pa bila dužnost vsakšega profesora i to dužnost pred Bogom, državo, narodom i mladino, da svoje dijake ne samo vči, liki tudi vzgaja in to z rečjov pa tudi z lepim zgledom!

STAROSLOVENSKE MOLITVENE KNIGE se ponovno dobijo za 30 din. v knjarni pri Zver Ivani v Soboti.

Zadnja povodenj v Lendavi.

Kobilje. Preminočo nedeljo smo z veliko slovesnostjo obhajali novo sv. mašo našega rojaka g. Kisilak Kološana, ki je prvi novomašnik iz naše duhovnije. G. novomašnika smo v lepi procesiji sprevodili od rojstne hiše v cerkev, ki je bila nabito polna vernikov od bližnjih in daljnih krajev, izmed katerih so mnogi bili prvič v Kobilju. Toliko zvünskih ljudi je prišlo, da jih je na stotine ne moglo priti v cerkev, ki je pač za takšo slovesnost premala. Predgali so mnogočastiti g. dekan Jerič Ivan. Pri sv. maši so pomagali g. novomašniku poleg domačega g. duhovnika, g. dekan, g. Lejko Štefan, dobrovolniški župnik, g. Hauko Jožef, bogojanski župnik in g. Lovrenčec, salezijanec iz Sobote. Po sv. maši je bilo goščenje pri rodbini g. novomašnika, ki je iz prav siromaške hiše doma, v hiši Bukovec Franca, po domače pri gornjih mlinarovih. Novomašnega veselja in sreče so se poleg imenovanih gospodov še udeležili g. Zver Štefan, črensovski kaplan, g. Kreslin, bogoslovec, g. dr. Oršič, zdravnik iz Dobrovnika. — Povedati moramo, da so slovesnost nove sv. maše povzdignili člani naših organizacij FO in gasilska četa, ki so novomašnika sprevaljali v cerkev in na dom. Ob prvem na Kobilju smo videli naše fante FO v krasni lepi uniformi slovenskih fantov. Kak so naš g. novomašnik ne-

S 15. aprilom novi vlaki

Na progah Čakovec—D. Lendava in nazaj. Iz Čakovca odhajajo ob 8.10, 17.14 in 22.30, iz Dol. Lendave pa ob 1.40, 10.42 in 18.20.

Na progi Pragersko—Kotoriba—Murakeresztur brza vlaka z odhodom iz Pragerskega ob 3.08, s prihodom v Kotoribo ob 4.47, v Murakeresztur ob 5.12 ter v obratni smeri z odhodom iz Murakeresztura (prvič dne 16. aprila) ob 0.48, iz Kotoribe ob 1.17 in s prihodom na Pragersko ob 2.58.

Želimo, da tudi Sobota dobi nazaj nočno zvezo, ki je ugodna posebno v letnem času.

pričakovano naglo prišli domov, tak naglo so nas mogli tudi zapustiti. Odlšli so nazaj v Italijo, odkoder jih njihovi predstojniki še v teh dneh pošljejo na misijonsko delo v Juž. Ameriko.

Petanjci. Vtopila se je 5. aprila 66 letna viničarka Treza Klobasa, ki so jo pelali iz sobočke bolnišnice. Konj se je splašil in skočil v vodo malo prle, kak je pristal brod. Bog njoj bodi smiljeni!

V misijone. S. Regina Čurič je iz samostane šolskih sester v Slov. Bistrici odšla v misijone 9. aprila. Istočasno sta šle še dve drugivi sestri. Potivale bodo z ladjov, z železnicov in s konji. Njihov namen je v Tungčvanu ustanoviti novo misijonsko postojanko z bolnišnicov in noviciatom za kitajske mladenke, ki bi rade postale redovnice misijonarke. — Molimo za naše nove misijonarke in jim po mogočnosti tudi s penezi pomagajmo!

Dugoveške gorice. V petek 5. aprila se je obesil 68 letni Kelenc Jožef. Pokojni je imel 3 dece že 15 let v Ameriki, pa so njemi redni pošilali. Bio je vdovec in je bole samotno živo, posebno to veliko zimo, kda je dobo močne ozebline v noge. Bio je jako dober človek, vsi sosedje so ga radi imeli in molijo za njega, vej je samomor včino najbrž v hipnoj zmešanosti.

Pogled po državi

Beograd. Na sestanku senatorjev JRZ je predsednik vlade Cvetkovič imel izčrpen govor o političnih dogodkih. — 5. aprila je bil važen sestanek širšega glavnega odbora mladinske organizacije JRZ. Na sestanku so prišli zastopniki vseh banovinskih odborov. Poseben pomen sta sestanku dala predsednik Cvetkovič ter predsednik senata in prvi podpredsednik stranke dr. Korošec, ki sta se prav tako udeležila sestanka. — Pri slovesnosti imenovanja novih častnikov, je dobil Slovenec Milan Fajdiga, konj. podporočnik, kot najboljši, kraljevo darilo, častniško sabljo z monogramom, vrezanimsposvetilom. — V sredo 10. aprila je v Beogradu prepeval slavni in najboljši slovenski „Akademski pevski zbor“, ki šteje 60 članov.

Ljubljana. 8. aprila je na Univerzi bilo veliko zborovanje akademikov proti komunistom, syobodnozdarjem in republikancem.

Zagreb. 7. aprila je bila ustanovljena posebna zveza izseljencev za banovino Hrvatsko. Ustanovila se bo podobna slovenska in srbska zveza. Na skupščini je slovenske izseljence zastopal g. Zakrajšek. — To nedeljo je bil posvečen zagrebški pomožni škof dr. Josip Lah. — V prostorih ljudskega vseučilišča je bila skupščina hrvatskih gasilcev. — Na mednarodni tekmi z žogo Hrvatska : Švica so zmagali Hrvatje z 4:0. — Slovenski pevski koncert v Zagrebu je na belo nedeljo v frančiškanski dvorani priredila Dekliška Marijina družba. Vstopnice so bile že pred koncertom razprodane. Koncerta so se udeležili mnogi ugledni zagrebški Slovenci iz duhovniških in laičkih vrst. Mnogi so celo prišli iz bližnjih slovenskih krajev. Poleg rojakov pa so Marijine družbenice znale pritegniti tudi veliko visoke zagrebške gospode.

Pristna

ljutomerska vina

kupujte le pri

Vinarski zadrugi v Ljutomeru

OSREDNJA KMETIJSKA ZADRUGA V M. SOBOTI. objavlja svojim članom sledeče:

Kdor želi kupiti poceni cement, apno, traverze in umetna gnojila, se naj takoj prijavi v kraju, kjer stanuje, poslovodju ali predsedniku naše podružnice ali pa, če podružnice v dotični vasi ni, centrali v Soboto v svrhu takojšnjega naročila. Vse zgoraj omenjene produkte bomo dobili po zelo ugodnih cenah, ker jih bomo naročili na veliko in bomo dobili posebne pogoje. Cena cementa bo okoli 77 in pol dinarjev na metercent. Tudi ostali produkti bodo imeli zelo ugodne cene. Zato vas vse pozivamo, da se takoj prijavite na zgoraj omenjenih mestih in navedete količino, katero bi rabili. To storite čim prej, da nam olajšate poslovanje. Naročite si te produkte sedaj vsi, ker pozneje ne bi mogli dati več tako ugodnih pogojev zaradi manjše količine.

Vse poslovodje in predstavnike naših podružnic pa prosimo, da nam še ta teden dostavijo vsa naročila, da lahko nabavko izvršimo takoj. Stvar je nujna, zato ne odlašajte.

Če kdo od nečlanov želi te stvari naročiti, se mora prej pri nas včlaniti.

PRIJAVITE SVOJO ŽIVINO IN PRAŠICE!

Prav vljudno prosimo vse naše člane, ki bi želeli prodati svoje bikle ali telice, da nam to takoj prijavijo pisмено ali pa preko svojega poslovodje ali predsednika podružnice. V teku par dni bomo dobili kontingent in bi jih lahko odposlali. Plačamo zelo dobro. Zato prijavite takoj centrali pisмено, ker drugače v prihodnjem kontingentu ne bi mogli biti zapadeni. V prijavi navedite: 1. kaj imate (bika ali telico); 2. koliko je žival stara; 3. približno težo; 4. Vaš naslov in 5. kedar bi bilo govedo za prodajo pripravljeno. To storite takoj, da nam olajšate poslovanje. Potem bomo takoj poslali našega mesarja, ki bo govedo pregledal in ga klasificiral.

Osrednja kmetijska zadruga v M. Soboti bo dobila vsak mesec po več kontingentov. Zato prosimo vse naše člane, da nam v bodoče že vnaprej 1 mesec prijavijo svojo živino in tudi sporočijo vse zgorajšnje podatke. Zadruga bo izvažala tudi prašice in zaklano živino. Zato bi prosili, da nam v bodoče prašice tudi prijavite.

Najbogatejši del sveta

Admiral Byrd, vodja ameriške antarktične ekspedicije, ki bila že več mesecev na najbolj divjem kraju zemlje, trdi, kakor je govoril že njegov prednik, ameriški južnotečajni raziskovalec Ellsworth, da vsebuje novi del sveta, Antarktika, ki pokriva ves južni tečaj, pod svojo debelo ledeno skorjo, v globinah zamrzelde zemlje, neizmerno zaklade in bogatije; zlasti so bogate zaloge premoga, železa, zlata, bakra, cinka in tudi Wolframove kovine in živega srebra. Geologi, ki ga

spremljajo, so napravili tozadevne poskuse, ki temu pritrjujejo. Drugič pa je obala nove zemljine velikega pomena za oporišča kitovskega brodovja in predelovalnic za ribje olje. Zatorej se že izplača, da se USA pobrigajo za Antarktiko, kolikor niso to že storili Angleži, Francozi in Norvežani.

Da bi pa USA veljala tudi dejansko in pravno kot lastnica bogate Antarktike, ima Byrd drzen načrt v glavi: on hoče na južnotečajnem ozemlju zares ustanoviti stalna naselišča, in sicer za začetek na treh mestih, ki jih bo on izbral.

Stalna naselišča ljudi na Južnem tečaju? To je takšna drzna zamisel, še bolj kot je bila ruska *Pazanovna ekspedycja*, ki je leta 1937 prezimila na ledeni plošči na Severnem tečaju. In ta načrt je spočetka tudi ameriški vladi in mornariškim častnikom vzel sapa. Toda Byrd je po svoji rাদийski postaji vse to natančno razložil, rekoč: „Seveda ni, da bi pripeljali semkaj ljudi za vse življenje! Toda stalno mora tu ostati taborišče. Vsako leto naj se izmenja posadka. Dela za posadko pa je tu vse leto zadosti, in sicer znanstvenega, geološkega, gradbenega; poskušati je treba zgraditi elektrarno na veter, letališče, sezidati hiše, vrtati v zemljo, nemara tudi začeti z gradnjo cest...“

CENE

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. okol. Novi Sad 218-20, gornja bač. 220-22, srem 217-19, slav 218-20, gornje ban. 218-20, bač. ladja Tisa 223-25. Žito bač. 180-8250. Kukorca bač. in bač. pariteta Indija in Vršac 168-70.

Cene goveje živine po sejnih

Voli: Maribor poldebili 4.50-5.50 din, plemenski 5.70-7 din, Ptuj do 6.50 kg žive teže. Biki: Maribor 3.50-4.75 din, Ptuj 4.50 do 5.50 din kg. žive teže. Krave: Maribor debele 4-5.50 din, plemenske 4-5 din, klobasarice 2.75-3.50 din, dojne 4-5.50, breje 3.50-4.60 din, Ptuj 4.50 din kg žive teže. Telice: Maribor 4.75-6 din, Ptuj do 6.50 din kg žive teže. Teleža: Maribor 5-6 din, Ptuj 5 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske: Ptuj 6-12 tednov stari prasci 90 do 200 din komad. Proleki 7.50 do 8.50 din. Debele 11-12 din.

PENEZ

London 1 funt 173-217 Din Pariz 100 frankov 98-123 Newyork 100 dol. 4424-5520 Nemška marka 14.70-14.90

Sladko seno prodaja za govejo marho po 140 — Din metercent
MURSA na **KRAPJU**

Ciganka Mariška

V mestu je bil zopet sejem. Sredi široke ulice so bile postavljene stojnice z vsakovrstnim blagom. Ljudi je bilo toliko, da so se komaj prerivali po ozkem prostoru med stojnicami. Saj je bil to prvi spomladanski sejem. Prodajalci so z glasnim kričem vabili kupce. Le dva trgovca tam ob neki stojnici tiho sedita na svojem prostoru. Ah, to sta naša dva cigana Joško in Peter, ki prodajata korita, ki sta jih naredila onadva in oče. Pazljivo ogledujeta pisano množico, ki valovi mimo njiju. Lepa kmečka dekleta, postavne fante in može, pa žene in otroke.

A kaj je to? Cigan Joško se zdrzne, Peter pravi: „Poglej Joško, tam je pa ena naših!“

Med množico se je mukoma prevrnila ciganka. Vsakdo bi ji prisodil 35 let. Lice ji je bilo zagorelo in rdeče, lepe črne oči so nemirno švigale po množici. Ruta na glavi je bila dokaj skrbno zvezana in široko rdeče krilo se je njeni postavi prav lepo prilagalo. Za roko je vodila 6 letnega dečka. Tudi ona je zagledala Joškota.

Tedaj zakliče Peter: „Pridi bližje, sestra.“ „Od kod prihajaš?“ sta jo vprašala oba hkrati.

„Tam daleč iz Bosne, brata moja. Tam sem izgubila moža, ostalo mi je še edino moje sonce — moj

Milan. Da, on je najlepši deček med vsemi dečki na svetu on je — sonce.“ Tako je govorila ciganka Mariška, tako je dejala njeno materinsko srce. Kajti Milan ni bil prav nič drugačen od drugih bosonogih cigančkov, ki v šoli niti v klopih ne znajo sedeti, ker so navajeni le na tleh, s prekrizanimi nogami.

„Kaj boš hodila sama po svetu. Pojdi z nama. Mi stanujemo v bajti starega Iroša na koncu vasi, ki ni daleč od tod“ ji je dejal Joško. Šla je.

Jo, kako je bila lepa tista pomlad za cigana Joška in Mariško. Še nikdar ni sijalo sonce tako lepo, niti rože niso po gajih tako lepo cvetele, niti ptički peli. niti štorlje klopotale s kljuni, saj je cvetela takrat njuna ciganska ljubezen. Da, ciganka Mariška je našla svoje drugo „sonce“.

Pa poročila sta se tudi, toda samo po „cigansko“. To je pa tako. Obesili so star cel lončen lonc na drevo, predenj sta stopila Joško in Mariška, star cigan je udaril po loncu, da se je razbil na tisoč koscev in rekel: „Kakor ne more nihče več narediti iz teh črepij celegalonca, tako za večno sta tudi vidva zvezana“.

*

Nekega jesenskega večera so se odpravljali mati Kata spat, ki je nenadoma nekaj potrkalo na okno. Kaj je že zopet kje „štorklja“? O, koliko

KOTIČEK ZA NAŠE GOSPODINJE

ZALAR MARIJA

Kuh od drobtin ali od mandeljev

Če mandeljev ne moreš kupiti, vzameš poleg treh žlic drobtin, še tri žlice drobtin, tako da bo namesto mere treh žlic zmletih mandeljev kar 6 žlic drobtin ter bo tudi zelo dober kuh. Vzememo 3 žlice surovega masla, 3 rumenjake, 3 žlice stolčnega sladkorja, eno žlico ruma in dobro premešaj. Dodaj sneg od 3 beljakov, 3 žlice zmletih mandeljev z lupino, 3 žlice drobtin, dobre so vsake, najbolje pa mešano črne in bele. Dobro je tudi dodati za spoznanje cimeta in citrónine lupinice. Speci v tortinem modlu in ohlajeno polij z vrelim osladkanim belim vinom. Nareži kot torto v kosce, daj vsak kos na krožnik in polivaj z vinom. Serviraj ohlajeno. S tem se boš postavila, ker je jako dober pa tudi ne drag.

Meso za zrezke

Ko tolčeš meso, vedno desko preje zmohi, če mogoče celo z vrelo vodo in tako tolični na mokrem, da ne utepaš v lušnjičavo desko soka iz mesa. To je važno! Tudi osoli preden tolčeš, potem pa z nožem ostrugaj česenj, če ga daš zraven in sok nagnetaj z nožem v meso.

Jajca za valjenje

Da se bodo izvalili lepi piceki, morash vzeti za valjenje najboljša jajca. Če hočeš imeti petelinčke, vzemi špičasta jajca, če pa

hočeš, da bodo kokoške, vzemi debela okrogla jajca. Oblike naj bodo lepe, okrogle, velike, ne preveč podolgovate. Lupina mora biti svetla, gladka, čista in nepoškodovana. Preveč rjava ali umazana jajca niso za valjenje. Teža naj znaša od 55 do 65 gramov. Lažja ali težja jajca niso za valjenje. Jajca naj bodo stara največ 10 do 14 dni in so najboljša za valjenje od kćkoši mater, ki so v prejšnji nesni dobi znesle do 120 jajc. Jajca od jarkic pa so za valjenje le tedaj dobra, če je jarkica znesla do 1. februarja vsaj 15 jajc, ali do 1. marca 25. Vailina jaca, ki so se prenašala ali prevažala, morajo pred nasaditvijo počivati vsaj 24 ur. Na vsakih 15 kur mora biti po en petelin dobre rasti, ne več kot 3 leta star in ne v krvnem sorodstvu s kokošmi. Spomladi pa kurkic z apnom prebeli, da ga razkužiš in obvaruješ kure pred kugo in pred ušivostjo. Dno očisti in tudi prebeli če imajo kure že uši, pri stepanju pridejo v apno in poginejo.

Jajca v pepelu

V pepelu se jajca zelo dobro drže. To se naredi v zaboju najenostavneje. V starih časih so še grozdje hranili v pepelu. Zrak ne prodira v njega in ni težek, zato se dobro drži ter tudi nič ne skvari. Pred jedjo se na dvorišču spihaja pepel z grozdja, na to se z vodo oblij, najbolje z luknjičasto kanglo, pa je kot sveže grozdje. Toda vzemi vedno le bolj trdo in popolnoma celo grozdje.

Starši, ne prezrite teh vrstic!

Pod tem naslovom so v 4. stev. „Naše moči“ bile priobčene sledeče vrstice:

„Med drugimi ugodnostmi, ki jih nudi zavarovanje „Karitas“ svojim zavarovancem, je tudi ugodnost brezplačnega sezavarovanja otrok, ako sta zavarovana oče in mati, odnosno en preživeli zakonec in en otrok. Otroci so brezplačno sezavarovani od izpolnjenega 2 do izpolnjenega 16 leta. V zadnjem času smo v smislu pravil izplačali sezavarovano vsrto v devetih primerih...“

V družini Z. iz Roba na Dolenjskem, v kateri sta zavarovana oče in mati, sta umrla kar dva otroka, triletni Tonček in štiriletna Olgiča, oba za gripo. Ob vsaki smrti je vedno dovolj stroškov in je bila podpora Karitas v tem primeru staršem v veliko uteho.

Podoben primer bi se skoraj zgodil v družini T. v Podgorici pri Grosupljem, Umri pa je samo dvanajstletni Francek, medtem ko je njegovega brata zdravnik še pravočasno rešil za vnetjem možganske mreže. Francek je bil bolan samo en dan... Tudi njegovim staršem je Karitas izplačala pripadajočo podporo.

Navedli smo samo dva primera, ko so starši zavarovani in je bila podpora izplačana zaradi smrti otroka... Že za mesečni prispevek 5 Din velja ugodnost brezplačnega sezavarovanja otrok. Starši, ne oklevajte in zavarujte se takoj!“

K temu dodamo samo tole: Obrnite se čimprej na domačega zastopnika ali na vodstvo Karitas v Mariboru (Orožnova ul. 8) in se pridružite zavarovancem Karitas, katerih je že na desetisoče. S tem boste sebi in svojcem najboljše ustregli.

Pošta.

„Gančki“. Čimprej se javite na Uredništvu, da dobite prošeni odgovor. „Trdkovčar“. Uredništvo prosim malo bole čitljiva poročila Lovenjak Marija, Blainville. Sprejeli dn 112.50. Kalendar poslali.

V domačo hišo domači list!

otrok je zagledalo svet z njihovo pomočjo, saj so oni najbolj izkušena babica v vasi. Hitro so odprli vrata, a so se silno prestrašili, ko so zagledali pred seboj — ciganko Mariško.

„Ja, kaj pa je tebe prineslo k meni v tako pozni uri? Kaj bi zopet rada, ali mi hočeš kaj odnesti?“

„Oh, nikar tako ne govorite, mati Kati. Prav nič nočem kaj takega. Samo nekaj bi vas rada vprašala“, je tarnala in prosila ciganka z jokajočim glasom, da bi se je še kamen usmili, ne pa mati Kata, ki so imeli mehko srce.

„No pa povej, kaj bi rada“, so rekli in jo spustili v sobo. Komaj se je Mariška vsedla, že je dejala: „Mati Kati, vi ste že tolikim ženam prinesli otroka, pomagajte še meni. Tudi jaz bi rada imela otroka.“

„Glej jo, glej! K meni hodiš, da bi ti jaz prinesla otroka, saj ne znam coprati. Kaj nimaš ti tistih podob, ki se jim pravi „vražje“ — tistih kart. Kolikim si že povedala srečo, kolike si že onesrečila z njimi, daj, prerokuj še sebi.“

„Ah, mati Kati, kako ste neusmiljeni, kaj ne veste, da jih imam samo za to, da dobim kak dinar, ali malo jajc ali krompirja ali masti. Toliko, da živim od tega. Saj karte nič ne vedo, in nič ne pomagajo, pomagajte mi vi,“ je rekla ciganka.

„No, tak si le povedala sedaj resnico, da je vse laž, kar ti praviš

ljudem. Pa še otroka bi rada imela, koliko si pa stara?“ so vprašali mati Kata.

„Ah jaz sem stara 55 let, moj mož pa 25“ odvrne ciganka.

Bolj so majali mati Kata z glavo in rekli, da ji ne verjamejo, da ima že toliko let, bolj je ciganka trdila, da je res. „No ti pač bolje veš kot jaz“, so ji nazadnje rekli. „Ampak, če si toliko stara, pač ne boš več imela otroka. Sv. Ana ga je res imela, ko je bila stara 60 let. A to se je samo enkrat zgodilo in ona je bila pobožna žena, a ti? Še krščena nisi po naši veri, niti poročena. Le potolaži se in pojdi lepo domov.“

Ciganka Mariška je žalostno odšla. Kmalu za tem je odšla cela družina, kam, nismo vedeli, gnala jih je pač njihova ciganska kri.

Ko je stopila k nam tretja pomlad, so se nenadoma zopet vsi prikazali v naši vasi. Ali glej, ciganka Mariška je nosila na rokah svoje tretje „sonce“ — otroka.

Ko so jo mati Kata zagledali so rekli: „Saj sem dejala, da mora biti stara 35 let, ne pa 55. Saj ne ve kedaj in kje je rojena, je pač ciganka.

Jožica.